

El modernisme perilla a Andorra

La manca de legislació sobre protecció del patrimoni arquitectònic a Andorra podria comportar la demolició d'una casa de Puig i Cadafalch i la d'un hotel d'Adolf Florensa, per a les quals els corresponents propietaris ja han sol·licitat permís d'enderroc.

Un edifici emblemàtic, dissenyat per l'arquitecte modernista Josep Puig i Cadafalch, es troba en perill a Andorra després que els propietaris n'hagin sol·licitat el permís per a la demolició.

L'anomenada casa Lacruz, un edifici de veïns de quatre pisos, recobert de pedra, i que, sense ser una peça exuberant, posseïx rastres del geni arquitectònic que el va idear, és emplaçada a l'avinguda Carlemany, l'artèria principal d'Escaldes-Engordany, davant de la plaça Coprínceps, popularment coneguda com a plaça del Roc Blanc.

Mentre que per als propietaris de la casa –que volen construir en el seu lloc un centre comercial–, aquesta casa manca de valor artístic, per al Govern d'Andorra té una vàlua patrimonial indubtable, la qual cosa hauria de garantir-ne la preservació, segons consta en un document que el Ministeri de Cultura ha fet arribar a la propietat.

La manca de legislació sobre protecció del patrimoni arquitectònic, però, dóna dret al propietari a enderrocar l'edifici, malgrat que aquest consti en un inventari governamental de construccions clas-

sificades, que de fet és una llista sense efectes legals. Després d'una reunió sense acord entre la propietat, el Govern i el comú d'Escaldes-Engordany, aquesta última corporació ha fet silenci administratiu sobre la sol·licitud d'enderroc; mentrestant, els propietaris han declarat que esgotaran les vies legals per aconseguir el seu propòsit.

L'amenaça que pesa sobre la casa Lacruz ha estat denunciada per les associacions patrimonialistes ICOMOS (Consell Internacional de Monuments i Indrets) i Velles Cases Andorranes, i també per l'historiador i exministre de Cultura, Pere Canturri, que en el seu pas per l'executiu de Marc Forné no va aconseguir que s'aprovés una llei del patrimoni que des de fa anys es troba en els calaixos governamentals.

Tot i que el patrimoni arquitectònic andorrà de gran valor del segle XX és exigü, li pesen també altres amenaces. Si l'anomenada casa dels Russos (a Santa Coloma) –un xalet modernista de Cèsar Martinell– s'ha pogut salvar pel fet de ser de propietat pública, el mateix futur incert de l'edifici de Puig i Cadafalch plana sobre l'emblemàtic hotel Rosaleda, d'Encamp, obra d'Adolf Florensa, per al qual s'ha sol·licitat també permís d'enderrocament. Sobre la memòria de tothom pesa l'enderroc llampec de la casa Palau de Sant Julià de Lòria, una torre d'estiueig dels anys quaranta, d'estil eclèctic de segona residència de l'època, com tantes n'hi ha a Catalunya, però que a Andorra tenia el valor de ser l'única. La casa Palau va ser aterrada el 2001 a la impensada pel propietari –l'excav de Govern, Òscar Ribas–, que només havia sol·licitat un permís d'obres menors de reforma, en un cas en què fins la infracció administrativa ha quedat impune.

La coneguda com a casa Lacruz, dissenyada per Josep Puig i Cadafalch, podria ser enderrocada. Al seu lloc s'instal·larà un centre comercial. Els propietaris han pres la decisió i un buit legal els beneficia.